

מאמר זה נכתב לפני כמה חודשי שנים ומורסם בכתביהעת בשפה ה' אנגלית, "ניו-אמטלוק".

דאגתי לכך שהוא יגיע ליריעת אישים אמריקאיים שהיתה להם יד בהתפתחות המתוארות בו. איש מהם לא מצא לנכון להכחיש את הדברים. לא באה גם כל תגובה אחרת, אף שהמאמר נפוץ בחוגים מדעיים נרחבים למדי בארצות-הברית.

המאורעות שאירעו מאז כתיבתי תו — כגון גורל תוכנית-פאהר, התגובה העזובה על סיפוח רמת-הגולן חוסר-התגובה על דברי מני חם כגין לשגריר סאם לואיס וביי קורו שד אלכסנדר הייג בארץ — אך מחזקים את הנאמר בו.

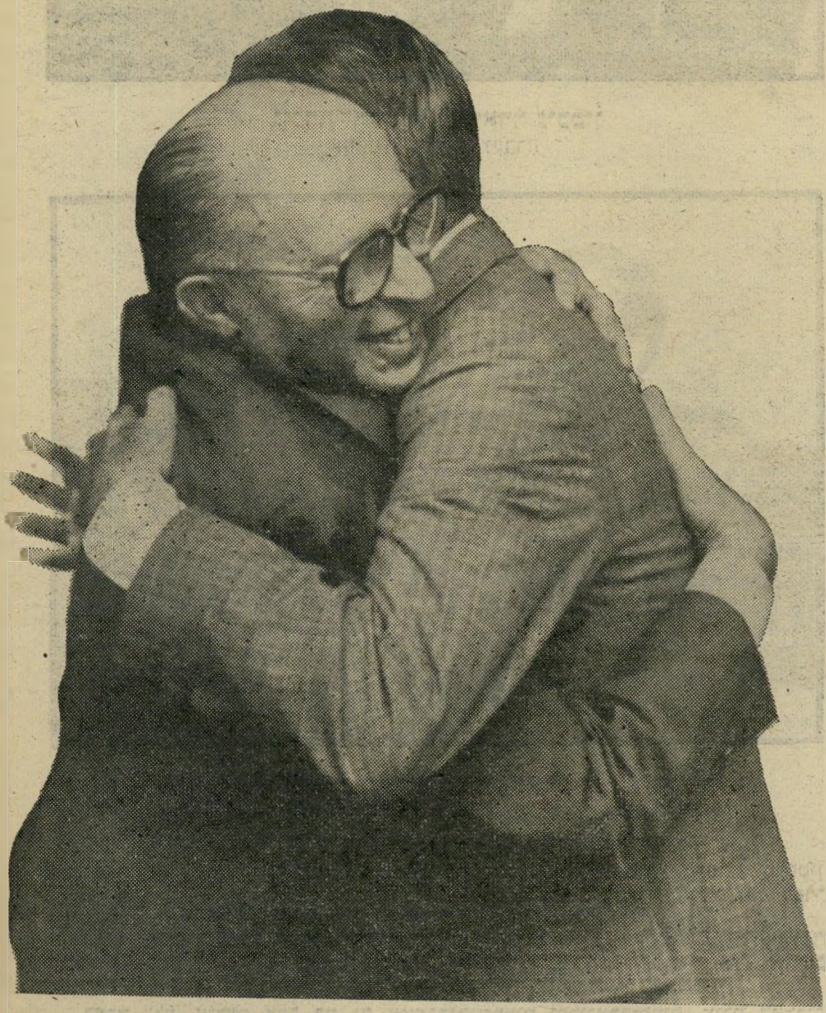
ואת **אורי אבנרי**

על כך סיפורים ללא-ספור, עד כדי שיעמום. כולם דומים זה לזה. אתה פוגש במדינאי או באינטלקטואל אמריקאי בולט. אתה מסביר לו את רעיונותיך. הוא מגיב עליהם בהתייחסות שהיא, לפעמים, מביכה. ואז הופך האיש שר או פקיד בכיר בממשלה האמריקאית, ולפתע יורד מסך של ברזל. הידיד-מאתמול הופך אדם רחוק, קריר, שאין גישה אליו. הרעיון שלך הפך טאבו.

כאשר זה קורה לך, אתה נוטה להאשים את עצמך. אולי עשית מעשה שלא ייעשה? אולי הבכתי את האיש? אולי מצוי מידע כוזב עליך בתיק כלשהו? אולי אתה פשוט חדלת למצוא חן בעיניו?

אך כאשר מסתבר לך כי זה קורה לכל אישייהשנום בארץ, וכיניהם כמה מאנשיהרוח המזהירים ביותר בישראל, פעם אחרי פעם, אתה מתחיל לתמוה.

באותה עת מתקבלים הניצים הישראליים המאוסים ביותר כאורחים מכובדים

כגין ושרי-החוף לשעבר סירוס ואנס משהו לקוי בהגיון

האם ארצות הברית רוצה בשלום

סימון-השאלה בכותרת אינו בבחינת מישחק דיקדוקי. הוא מבטא התלבטות שאני מתייחס בה מזה חודשים אחדים. כמו רבים מידידי, דגלתי במשך זמן רב במושכל-ראשון מדיני, שניציגו הראשי הוא הד"ר נחום גולדמן, מי שהיה נשיא ההסתדרות הציונית העולמית והקונגרס היהודי העולמי.

עיקרו: יש לארצות-הברית אינטרס בסיסי בהשגת השלום במרחב שלנו.

מאז 1967, כל ממשלות ישראל הכשילו את מאמצי-השלום, כדי להמשיך ולהחזיק בשטחים שכבשה. בקמפי-דיוויד הסכימה ממשלת-ישראל לוותר על חצי-האי סיני רק כדי לחזק את יכולתה להחזיק בשאר השטחים הכבושים. במוקדם או במאוחר יצטרכו האמריקאים לכפות שלום על ממשלת-ישראל הסרבנית. אם לא עשו כך עד כה, הרי זה רק ביגלל הטיפשות או הנאיביות או הפחדנות של כמה פוליטיקאים אמריקאיים. כאשר יתגברו האמריקאים על תקלות אלה, יקום השלום הכפוי הבלתי-נמנע.

קל לדגול ברעיון זה. הוא מקל על החיים. הוא מעביר את נטל-האחריות על שכמ הוולת. הוא עוזר להשלים עם חולשתו של מחנה-השלום הישראלי. הוא תואם את הוודאות. שאינטלקטואלים רבים מאוהבים בה, שדברים מסויימים, "מוכרחים" לקרות. הרעיון גם קרוב לליבם של אנשים כמוני, הרוחשים אהדה אינסטינקטיבית לארצות-הברית ולסיגנון חייה. אמנם, ארצות-הברית שגתה בוויאט-נאם, אך ביסודו של דבר מוכרחה המדיניות האמריקאית לשקף את אהבת-השלום. כך, לפחות, היינו רוצים לחשוב.

אך יש בסיס מוצק יותר לאמונה זו. מבחינה אובייקטיבית, כך נדמה, יש לארצות-הברית אינטרס עמוק בהשגת השלום במרחב.

התפוצצות נוראה

ה פלסטטינים קיימים. שום ברי-דעת אינו יכול להתעלם מלהט רגשותיהם הלא-ר מיים. אי-אפשר לשלול מאומה של ארבעה מיליון בני-אדם אינטליגנטיים את ישותם הלאומית, מבלי שהדבר יגרום להתפוצצות. בניגוד לכורדים, חיים בני הפזורה הפלסטטינית בשטחים שהם בעלי חשיבות חיונית במאבק העולמי.

במוקדם או במאוחר יביאו הפלסטטינים להתפוצצות אדירה במרחב, על אוצרותיו הטיבעיים. כאשר זה יקרה, תנחת על ארצות-הברית ועל המערב כולו, מהלומה נוראה, ואולי קטלנית. התמוטטות התעשייה המערבית, שואה גרעינית, מהפכה טוטאלית — כל אלה הן אפשרויות מעשיות.

לכן אמריקה צריכה להיות מעוניינת בשלום. עלינו אך להתמין. מעצמה כה גדולה תתעורר בסופו של דבר, ותפעל בהתאם לאינטרסים שלה.

הגיוני? אכן, הגיוני בהחלט. אך זה לא קרה. וכאשר מצב בתי-ההגיוני נמשך כמשך 14 וחצי שנים, משהו לקוי בהגיון.

מכאן סימון-השאלה. מזה שנה אני נתון במצב של "חשיבה מכאיבה מחדש", אם להשתמש במטבע-לשון אמריקאית דווקא. עדיין לא הגעתי לכלל מסקנה סופית, אך ברצוני להעלות כאן כמה ממחשבותי.

מסך הברזל

כ אשר העובדות אינן תואמות את התיאוריה, הנטייה הטבעית היא להתעלם מן העובדות או "להסביר" אותן בצורה המבטלת את משמעותן. כולנו עשינו זאת במשך זמן רב. אך בסופו של דבר נאלץ אדם בעל יושר אינטלקטואלי להיכנע לעובדות. העובדה המכרעת היא שמאז 1967 לא עשתה ארצות-הברית דבר וחצי-דבר כדי לעודד את כוחות-השלום בישראל — ואני כולל במושג זה את כל מי שמוכנים להחזיר את השטחים הכבושים ולהשלים עם רעיון המדינה הפלסטטינית, תמורת שלום וביטחון.

אין זו הגומה לקבוע שכל הכוחות והאישים האלה הוחרמו עליידי המימסד האמריקאי ונציגיו בישראל. ולא רק בכל הנוגע לאירועים רשמיים, אלא גם במישורים פחות בולטים.

כל מי שהיה פעיל בשטח זה — ואני עצמי פעיל בו מאז 1947 — יכול לספר